

Poenget: Pål Norheim tar konsekvent det skrøpelige menneskets parti.

Flanør i flanell

Pål Norheim har de siste par årene markert seg med vidd og vidde i det halvoffentlige Facebook-komentariatet her til lands, eller på «den vesle fettflekken Gnore», som kosmopolitten Norheim ynder å kalle sitt fødeland. I intervjuer har han poengtert at Facebook hjalp mot skrivesperre, grunnet forumets lave terskel. Siden debuten «Gottfried von Baaders dagbok» (1998) – en fiktiv dagbok ført i pennen av en eldgammel tysk emigrant bosatt i Oslo – har han kun gitt ut diktsamlingen «Stemmegafler» (2000) og «Z» (2005), en essayistisk reise-skildring og erindringsbok med utgangspunkt i hans oppvekst som misjonærbarne i Etiopia.

Sammenliknet med det kresne og miljøvennlige forfatterskapet arter Facebook-produksjonen seg som rene pølsefabrikken. Men det dreier seg om pølser av Grøstad-kvalitet, og nå er de beste av dem til salgs i butikken, skåret ned til om lag en tiendedel av hans oppdateringer siden april 2012.

Tekststubbene varierer i lengde fra én setning til noen få sider, og alle anmerkes med sted og dato. Fra Eidsvågneset i Bergen går turen til Kairo, Tunis, Marrakech, Granada og Gondar, iblant «på toget» eller «på flyet». Refleksjonene springer gjerne ut av aktuelle fenomener i mediebildet, som arabisk vår, Snowden-saken

PÅ FACE: Pål Norheim søker de små sannheter. FOTO: ØYSTEIN VIDNES

og Chavez' dødsfall. Andre ganger nærmer Norheim seg aforismens og maksimens konsentrasjon og tidløse pretensjoner, eller han deler private erindringsbilder.

Hvis man skal lete etter en gjennomgående tematikk her – for først og fremst er det nok stemmen som binder boka sammen –, er kanskje kritikken av ideologier og totalitære fristelser det nærmeste man kommer: Mot fortidas og samtidas drømmer om tusenårsriket tar Norheim det skrøpelige menneskets side,

og velger det prosaiske og ufullstendige framfor det fullkomne:

Min indre diktator gripes fra tid til annen av en ubendig

” Tankene er ambisiøse i sin stadige kamp mot snusfornuftens billigsalg.

trang til å gjøre rent bord, og elitært innsette alvor, intelligensen og det store vidd mot det middelmådige og infantile snakket og de forutsigbart plumpe vitsene. Min indre vismann (håper jeg det er) forteller meg at livets trivialiteter, bagateller, misforståelser, alt snikksnakket, tidtrøyten, likegyldigheten, larmen og vreden, alt dette heslig-intetsigende og overflødige som massivt kommer oss i møte i vårt daglige liv – alt dette er kommet for å bli. At forsøket på å utrydde dette er ensbetydende med å legge alle land øde, alle mann døde.

En slik kritikk kunne fort blitt selvforherligende sentrum-ekstremisme, hadde det ikke vært for Norheims vaksomhet mot konformitet og lett kjøpte tanker, eller hva han kaller samtidas manglende politiske fantasi. Dovenskapen irrettesettes også «når moderate folk i sentrum nøyer seg med å påpeke hvor ekstreme de ekstreme er», framfor «å forsøke å ta tak i noen av de brysomme punktene hvor de [ekstreme] kan ha rett».

Slik unngår Norheim å vandre ned den gylne middelvei i søvne, med Frp og AKP som beleilige fiender til høyre og venstre. Han søker de små sannheter, hvor han enn måtte finne dem, og trives godt i motsetningene, som ikke springer ut av konsekvens, men heller hans flerstemmige verdensbilde. En tidlig oppdatering henviser til Bakhtins lesninger av Dostojevskij – som vektlegger

PROSA

**Pål Norheim
Oppdateringer**

Kolon forlag 2014, 116 sider

romanenes polyfoni og hvordan de forskjellige livsanskuelsene ikke kokes ned til én sannhet – og Norheim lanserer tanken om sitt Facebook som en polyfon roman, selv om «atmosfæren er mer temperert, jeg hadde nær sagt dvaskere enn i Dostojevskijs romaner».

I bokform får vi bare Norheim og ikke hans venner og fiender, men det motsetningsfylte ivaretas likevel, i den smittende gleden over å overraske seg selv i det skrivende øyeblikket.

«Oppdateringer» er noe så sjeldent som Facebook-kommentarer som er verdt sin vekt i papir. Den er lettlest og kan virke upretensjøs, men tankene er ambisiøse i sin stadige kamp mot snusfornuftens billigsalg, alt som ifølge Norheim «faller på sin egen rimelighet».

Arne Borge

bokmagasinet@klassekampen.no